

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Lidová knihtiskárna,
Wien V., Margaretenplatz 7.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Anton Machát, Wien V.,
Margaretenplatz 7.

List za politiko, gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane celoletno: K 100.—
polletno: K 50.—
četrletno: K 25.—

Za Jugoslavijo
celoletno: 15 Din.
polletno: 8 „
četrletno: 4 „

Leto I.

Dunaj, 7. decembra 1921.

Št. 38.

Raznarodovanje.

Zgodovina je učiteljica življenja, so trdili že stari Latinci pred 2000 leti. Opravičeno. Na svetu nič ni novega. Iste stvari, skoraj enake misli se vedno iz nova zopet pojavljajo. Enaki nameni in cilji, ki so pred tisočletji vznemirjali posameznike in narode, tudi danes zopet bliščejo pred njihovimi potomci. Zde se nam novi samo zato, ker jih vidimo v drugi luči, ker nam jih ljudje kažejo od drugih strani in ker naš razum jasneje vidi notranje zveze. Vsled tega lahko iz dogodkov, ki so se pred stoletji odigrali, sklepamo na dogodka, ki se odigravajo pred našimi očmi. Ker so si enaki ali vsaj podobni, ker pri njihovem razvoju sodelujejo iste ali podobne sile, iz razvoja dogodkov nekdanjih dni lahko sklepamo na razvoj dogodkov sedanjega časa.

Eden najznamenitejših kulturnih narodov starega veka so bili Grki. Še danes strmimo nad višino njihove kulture. Še danes občudujemo njihova dela. Ko so bili na višku, jim je bila zemlja premajhna. Izseljevali so se v Malo Azijo. Pozneje pa je začela pešati njihova moč. Bili bi izumrli, da jih niso poživili. Slovani in Albanci, ki so se med njimi naselili. Ti naseljenci so izginili med Grki. Grki pa so si opomogli. Ko so se zopet čutili močne, so začeli nastopati nasilno proti svojim sosedom. To so bili tedaj kakor so tudi še danes Slovani in Albanci. Začeli so jih pogrčevati. Trudili so se, da bi jih raznarodili, iz Slovanov in Albancev naredili Grke ali z drugo besedo: renegate, odpadnike, izdajalce.

Kakšna sredstva so pri tem uporabljali? Dvojno naj bi bilo služilo njihovemu namenu in jih privedlo do zaželjenega cilja: cerkev in šola. Grška cerkev je poslušna in ponižna dekla države. Tesno je z državo zvezana. Dela to, kar država hoče. Država pa je hotela, pogrčiti Slovane in Albance in je v boj poslala cerkev. Grški duhovniki, takozvani „fanarioti“, so se vrgli v boj, ljudstvo neusmiljeno izzemali

in mu usiljevali grški jezik. Česar ti niso zmogli, to naj bi bila opravila šola. Tako sta bili dve najvažnejši sili v razvoju narodnega življenja vpreženi v voz grških raznarodovalnih načrtov. — In kakšen je bil vspeh? Ali so Grki dosegli, kar so nameravali? Samo deloma in sicer v zelo, zelo majhnem obsegu. Nekaj uglednejših rodbin so pogrčili, ljudstvo je bilo konservativno to se pravi držalo se je starega preizkušenega, svojih šeg in navad in svojega jezika. Ampak druge hude posledice je imelo delovanje cerkve. Ljudstvo je duhovnike zasovražilo. Ko je napočil zanj dan svobode, so bili prvi „fanarioti“, ki so morali pobegniti. Ker ljudstvo težko loči osebe od stvari, ki jo zastopajo, je svoje sovraštvo preneslo na cerkev. Od cerkve do vere sploh pa je samo kratek korak. Tudi veri se je odtujilo in je pozneje lahko postalo plen mohamedanstva. Svojega cilja raznarodovanja cerkev ni dosegla, pač pa je sama sebi izpodkopala temelj in sama sebe upropastila. Človek veliko prenese. Kadar pa so užaljena njegova najsvetejša čuvstva, tudi njegov srd ne pozna mej. Posebno nevarna je igra z verskimi čuvstvi. Glede teh je človek zelo občutljiv. Gorje pa, če se žalitvi verskih čuvstev pridruži še nasilje!

Zgodovina je učiteljica življenja. Poznajo jo dobro tudi naši koroški Nemci in bi se morali iz nje učiti. Deloma so se tudi že veliko naučili. Saj ni zastoj njihov svetovalec v narodno-obrambnih zadevah profesor zgodovine M. Wutte ravnotako velik šovinist kakor strupen nasprotnik cerkve. — Če zasledujemo način, metodo nemškega raznarodovanja, kakor se pojavlja po plebiscitu in ga primerjamo grškemu, vidimo, da je nemški način samo posmetek grškega. Vjema se z njim tudi v nasilju. Šola in cerkev — to je dvojno orožje. V šoli so neomejeni gospodarji proti vsem pravicam manjšine; ki jih imamo črno na belem. Kakor vse kaže, se iz te trdnjave ne bodo dali zlepa pregnati in treba bo še hudega boja. To pa vemo, da bodo enkrat šli in smo prepričani, da za nas

še ne bo prepozno. Mi lahko še tako dolgo čakamo kakor smo do sedaj, ker smo z božjo mastjo — potrpežljivostjo dobro namazani. V drugi trdnjavi, v cerkvi, še le oni skušajo pridobiti tla na vse mogoče načine. Iznebili so se duhovnikov, ki so najbolj stali v ospredju. Proti drugim, kar jih je še ostalo, hujskajo kakor zadnjič prav nesramno v „štimcah“ proti dobremu, blagemu g. proštu v Dobrlivasi in v narodnem oziru res ne prenapetem g. Truppeju. Ker jih je menda na Koroškem še premalo, da bi hujskali proti njim, segajo še preko meje in g. Riepl-na ne pustijo pri miru.

Toda to je postranska reč. Osebe so danes, jutri jih več ni. Načela pa ostanejo. Mi bi samo radi opozorili na naravnost neverjetno hudoben načrt, ki ga imajo naši nasprotniki. Cerkev hočejo potegniti v vrtimec ponemčevanja. Zakaj? Da bi dve muhi naenkrat ubili: Slovence ponemčili, cerkev pa pri njih zasovražili. Če se jim oboje ne posreči, to vejo za gotovo, da se jim posreči drugo in bili bi končno tudi s tem zadovoljni, ker cerkev nič manj ne sovražijo kakor nas Slovence. Ali se niso res dobro učili zgodovine? Ali ne posnemajo vestno Grkov? V cerkev ponemčevanje, na slovenske fare nemške duhovnike! Ljudstvo osebe in stvari ne bo ločilo. Zasovražilo bo duhovnika, z njim cerkev in s cerkvijo vero in tedaj imamo ljudstvo tam, kjer ga hočemo imeti. Ali ni to satansko? — A v enem se motijo: katoliška cerkev ni poslušna in ponižna dekla vsenemske stranke, niti države kakor grško-pravoslavna cerkev. Glede vspeha pa bodo doživeli isto kakor Grki: ponemčili bodo par krčmarjev, trgovcev in „herenpavrov“, velika masa našega kmetskega in delavskega ljudstva pa bo ostala, kar je bila, koroška in slovenska. —

Čas ali doba enega človeškega rodu vam je premalo. Dodajte še dest dob in še tedaj bo naš Slovenec lepo „svobonje marnjov“ in pel kakor do sedaj: „Slovenec sem, Slovenec sem“

PODLISTEK

V Št. Janžu pri igri.

Rad zahajam v mestno gledališče in se vsedem prav tja med dišeče celovške frajle in šterkane gospode ter gledam in poslušam. Zadnjič enkrat sem šel pa v Rož. V Št. Janžu pri Tišlarju so igrali „Lurško pastarico“. Ne igrajo umetno naša dekleta, al' igrajo lepo. Tam v prvi vrsti pred odrom je sedel siv mož, poleg njega stara ženka in oba sta brisala trudne oči z rdečim robcem in strmela. In jaz, vedno vesel in lušten, tih sem postal, ko sem čutil to milo vaško poezijo, ki je plula nad odrom in gledalci. Mrzlo je bilo v sobi, a nas ni zeblo. Res, lepe so naše Rožanke v narodnih nošah na odru, vsa čast jim. Bernardka tako mlada pa igra z milo prisrčnostjo in očara z korajžnim nastopom. In vse druge, pristavka, Mina, grofinja, Jofka in slepa sestrica, vse igrajo tako lepo, vsaka ima svoje posebnosti in ljubkosti. Vmes pa ščebetajo naše ta mihne, oh, ti angelčki so res najfletnejši! Gašparjeva, Šlemiceva in vse druge, to bodo še enkrat igralke.

Taka koraša pa živahnost, da je kar veselje. Za njimi pa živa slika Matere lurške obdana od angelcev, v bajnem svitu bengalične luči! In potem še dovršena deklamacija Tišlarjeve Katije in pesem na odru, a to ni nekaj lepega, kar nam bo ostalo v vednem spominu.

Nedavno so v Št. Janžu in Podsinnjivasi še spali, toda sedaj ne več. Še podsinnjske pevce bi rad vzbudil, pa imamo sredi Roža društvo, da ga ni! Hudirja, a se res ne da ustvariti moški zbor, ko imate vendar izvrstnega voditelja g. Lapuša in pa glasove, kakor slavčki. Samo malo dobre volje! In če nastopi pri prihodnji igri v Št. Janžu enoten in izvežban pevski zbor, no, pa ga plačam par litrov — če ne bom suh.

Rožanska duša.

Naj pišejo razni škrici o nas Rožanih kar hočejo, prav nas nikoli ne poznajo. Rožansko dušo pozna le oni, ki je sedel za pečjo in kadil fajfo in poslušal, kako so brneli kolovrati. Našo dušo pozna le oni, ki je naš! „Je pa krajč po-

svava, po Dravci dovsej“ pojejo pod Karavan-kami in to so Rožani. Delamo ne preveč radi in tudi šparamo ne preveč. Al'eno imamo in to noben ne ve, veseli smo radi. Petje, ja, če jo mi enkrat začnemo, donijo pesmi ena za drugo dolji po cvetočih ajdah, da utihne v grmovju črni kos, da zašumijo črne smreke v sanjah. Tiho plava luna po oblakih, v dalji šumi Drava, tam sred vasi pa doni pesemca, mila, otožna:

„Snoči sem pa vesi bil, onokrej potoka.“
Vmes pa se odpirajo okna in na njih slonijo dekleta, tako zaspana, zaljubljena. In pesem za pesmijo se vsipa iz sred' vasi, pod okni švigajo sence, v dalji pa Drava šumi, šumi. Topla in svetla je rožanska noč, mehka, kakor so hiše pravih Rožank-Slovenk.

In ni več tako. „Saj si sama kriva!“ Ne, kriv je nekdo drug. Oj ti visoka svetovna politika, če bi ti čula našo pesem sred tople poletne noči, ko gorijo po gorah kresovi, ko bi čula veselo šepetanje v senci rdečih nageljnov, pustila bi nas Rožane v naših sanjah, pustila nam naše pesmi, popevčice slovenske.

Kako jih spoštujejo.

Povodom obletnice smrti pesnika Schillerja so prinesle „štimce“ članek, ki konča z besedami: „Den Deutschen kann nur durch Deutsche geholfen werden.“ — Nemcem more samo Nemeč pomagati. Pričakovali smo, da se bodo oglasili naši zvesti hlapci vsenemške stranke „deutschfreundlich“, „deutschgesinnt“ in „heimattrue“ Slovenci, ali nemškutarji, kakor jim pravimo mi in bodo slovesno protestirali, da jih zapostavlja in prezira glasilo lastne stranke. Ali ne pomagajo oni največ Nemcem? Ali ne pošiljajo iz slovenskih krajev dopise, v katerih blatijo, psujejo in zmerjajo nas koroške Slovence? Ali nam ne odrekaajo oni vseh pravic? Ali ne pozivljajo deželne vlade, da izžene zavedne Korošce? Ali niso odločili, da je izpadel plebiscit ugodno za Vsenemce? Ali niso pri vseh volitvah glasovali za vsenemško stranko, da je sploh, posebno pri obč. vol. prišla v poštev? Ali niso še edina opora vsenemške stranke? In kljub temu pišejo „štimce“ „Nemcem le Nemeč more pomagati“. Ako bi imeli naši narodni odpadniki le količkaj ponos in časti, moralo bi jih boleti v srce, da jih Nemci tako zapostavljajo in prezirijo. Le tedaj, kadar jih rabijo, to je ob času volitev in pri različnih prireditvah jih hvalijo, prosijo in rotijo, da jim pomagajo, češ domovina je v nevarnosti, a v resnici se jim gre edino za njih vsenemško stranko, ker le ta bi že davno izginila, ko bi ne bilo naših renegatov. Ne pričakujemo, da se bodo spametovali naši odpadniki. A pribiti moramo to preziranje izdajalstva od strani Nemcev v spodbudo in oporo tistim, ki niso zatajili svoje matere, svojega jezika, svojega naroda. Izdajalca vse zaničuje, zato tudi Nemci, kadar slavijo svoje velike može, nikdar ne omenjajo naših renegatov, ker se jih pred svetom sramujejo. Mi koroški Slovenci pa veno, da smo neizmerno bogatejši kot vsi odpadniki skupaj, ker smo si ohranili svoje poštenje in nas ni treba biti sram pred nikomur, najmanj pred samimi seboj. Če trpimo, ker nas prezirajo, trpimo za dobro stvar. Tistim pa veljajo besede: veselite in radujte se, ker vaše plačilo bo veliko!

Strašni izgredi na Dunaju.

V četrtek dne 1. decembra popoldne so se začele valiti nepregledne mase delavcev iz zunanjih okrajev proti sredini mesta. Namen so imeli demonstrirati proti neznosni draginji. Moški, ženske, dekleta so korakale v desetorostopu po ulicah. Nosili so rdeče zastave, table z napisi „Nieder mit den Schiebern“. Oddelek delavcev je privlekel s seboj vislice (gavge). Na vrvi je visela tabla z napisom: „Nur für Schieber!“ (To so tisti ljudje, ki tlačijo vrednost naše krone in s tem delajo neverjetne dobičke in potem žive v izobilju in razkošju na račun ubogega ljudstva.) Trupe delavcev so se zbrale pred parlamentom. Hotele so vdreti v notranjost. Policija je to preprečila. Zato so razgrajali zunaj, medtem ko so se njihovi odposlanci posvetovali in pogajali z vlado. Socijalistični poslanec Seitz je hotel množice pomiriti. Po hudem trudu se mu je posrečilo, da so ga poslušali, a dosegel ni nič. Medtem pa, ko je bila večina demonstrantov pred parlamentom, so posamezne gruče šle od trgovine do trgovine, od kavarne do kavarne, razbijale šipe v izložnih oknih, ropale in uničevale, kar jim je prišlo pod roke. Največje kavarne in hoteli na Ringu so popolnoma razdejane, šipe pobite, mize in stoli zlomljeni, zrcala razbita. Posodo in opravo so zmetali na ulico. Blazine na klopih in stolih so razrezali. Na ulici so vstavljali automobile, prisilili one, ki so se v njih vozili, da iztopijo. Tepli so jih, jim iztrgali klobuke, oropali kožuhov in sukenj, razbili šipe na avtomobilih. Blaznost uničevanja in ropanja se je ljudi polastila. Če si šel po Ringu in glavnih ulicah, si videl stvari in razdejanje, kakor na Laškem po kobariški ofenzivi.

Kaj imajo delavci od tega? Tisti nekaj, ki so si naropali tuje lastnine, drugi pa nič. Škoda je ogromna. Eno samo šipo cenijo na milijon kron. Razbitih pa jih je na stotine. Škoda gre v milijarde. Trgovci so vsi preplašeni. Svoje trgovine imajo zaprte. Z veliko naglico zadela-

vajo izložna okna z deskami. Lice ulic se je izpremenilo. Mnogo podjetnikov je gospodarsko uničenih, nastavljeni v kavarnah, hotelih in trgovinah so brez službe vrženi na cesto. Srd ljudstva, ki mora v svoji bedi gledati vsiljivo razkošje in potrato bogatašev je sicer razumljiv, mnenja pa smo, da bi bili bolj opravičeni, demonstrirati takozvani srednji stanovi, ki dobesedno gladujejo, kakor pa ljudje, katerih eden je v parlamentu izjavil, da s 17.000 kronami na teden ne more živeti. Toliko namreč zasluži. Ko smo zadnjič pisali o sovraštvu nižjih slojev proti bogatašem, nismo mislili, da bomo v par dneh videli to sovraštvo v podobljeno na tako strašen način. Ljudje na ulici so govorili: „To je začetek od konca?“ Ali res? Nihče ne ve. Težka mora pa leži na vseh.

V vsako slovensko hišo „Koroškega Slovenca“!

Ⓜ TEDENSKI PREGLED Ⓜ

Avstrija.

Ententa je sklenila, da pošlje v Oedenburg čete, ki so imele zasedeno Šlezijo. V Oedenburgu bodo vzdrževale red za časa glasovanja. Po hudih dunajskih izgredih vlada na Dunaju zopet mir vsaj na zunaj, v globinah pa še vre. Izgrede so povzročili komunisti kakor se zdi po navodilih iz Nemčije. Finančni minister je napovedal zelo energičen nastop proti navjalcem cen in špekulantom z valuto. V finančnem odseku je vse tiste, ki beže pred avstrijsko krono in iščejo tuj denar, imenoval veleizdajalce. Trdi, da se mu posreči znižati proračunski primanjkljaj od 150 milijard na okroglo trideset.

Jugoslavija.

Vlada je odstopila, ker se radikalci in demokratje niso mogli sporazumeti glede osebe notranjega ministra. Na Dunaju se mudi odposlanec vlade, ki bo prevzel 300 vagonov, katere posodi Avstrija Jugoslaviji, da bo ta mogla hitreje spraviti naprej živila določena za izvoz. Narodni praznik se je obhajal zelo slovesno. V Zagrebu pripravljajo palačo za kralja Aleksandra, da bo nekaj časa prebil med Hrvati.

Čehoslovaška.

Italija zahteva od Čehoslovaške 120 milijonov lir zato, ker je med vojno oborožila Čehe, ki so prišli preko meje v Italijo in tam tvorili posebno armado proti Avstriji. Čehoslovaki povdarjajo, da je bilo to samo majhno plačilo, ker se ima Italija Slovanom, predvsem Čehom zahvaliti za zmago. V Mor. Ostravi je napovedan štrajk rudarjev.

Mažarska.

Vladna kriza je premagana. Grof Bethlen je sestavil novo vlado. Ogrske čete so še vedno v glasovalnem ozemlju. Italija je velika prijateljica Mažarov, ker jih potrebuje, da ogrožajo Jugoslaviji hrbet.

Nemčija.

Anglija predlaga, da se napram Nemčiji odpravijo takozvane vojaške sankcije, t. j. vse tiste vojaške odredbe in zasedbe, ki so se izvršile zato, da Nemčijo prisilijo plačati vojno odškodnino. Zmanjša naj se tudi vojaška kontrola. Nemčija mora vzdrževati zasedbene čete. To je hudo breme za njeno gospodarstvo.

Italija.

Nemiri trajajo dalje. Enkrat so zgoraj fašisti in spodaj komunisti, potem pa je zopet narobe. Kakor kadar se dva fantalina tepeta. Splošna stavka v Trstu je končana. Delavci so se morali brezpogojno vdati.

Velika ententa.

Washingtonska konferenca nič kaj ne gre naprej. Povsod ovira in vsak ima svoje želje.

MI IN ONI

Ali so brez glave?

Čudni ljudje so res naši vsenemški „prijatelji“! Protivijo se našim opravičenim zahtevam po slovenskih šolah, kakor da bi jim šlo za življenje, slovenščino in Slovence sovražijo kakor hudič križ, a lej ga spaka, če zahtevaš v Celovcu slovenski časnik, ponudijo ti takoj „Koroško Domovino“. Ta je namreč duševna hrana, ki jo naši Vsenemci podajajo svojim vernim nemčurjem. Ta časnik je pisan v istoknjiževni slovenščini, za katero se mi moramo v naših šolah tako puliti. Ljudje božji, ali ne razumete, da s tem sami najbolj priznavate potrebo slovenskega poduka? Vaši odrastli pristaši seveda razumejo „Koroško Domovino“, a kako naj jo razume njih mladi naraščaj, če se je ne bo v šoli učil? Morda hočete ustaviti list, ko umre zadnji njegov naročnik. No, tej gospodi pač gre za to, da si ohrani svoje privržence in da ti ne bi morda segli po kakem drugem slovenskem časniku ali po dobri slovenski knjigi, zato jim je treba nuditi časnik nemčurskega mišljenja v njihovem materinem jeziku. V Ptuj na Štajerskem je nekdanj izhajal tak časnik, ljudstvo ga je imenovalo „giftno krot“. Gotovo je strupena hudobija, če se kdo poslužuje slovenščine v ta namen, da odtuji priprosto ljudstvo domačemu slovenskemu mišljenju in ga hoče prepojit s tujim njemu sovražnim duhom. — Tako je tem brezvestnejšem tudi slovenščina dovolj dobra, da le dosežejo z njo svoje namene, sicer pa jo na smrt sovražijo. Poznamo se!

Za cono A nabirajo. Po šolah v nemških krajih pobira „Schulverein“ med otroci prispevke namenjena za cono A. Darežljivost je ja lepa čednost, ampak mi mislimo, da so Nemci sami darov najmanj tako potrebni, kakor mi, če ne be bolj! Porabite denar za svoje kulture potrebe, ker še dolgo niste na višku.

„Aus deutschen Gauen.“ Nemci izdajajo mesečnik s tem naslovom. „Štimce“ pišejo o njem: Močno gibanje za združitev vseh nemških rojakov, ne samo v strnjem narodnem ozemlju, ampak po celem svetu se pojavlja in raste. Stremijo za združitvijo Avstrije z Nemčijo in zasledujejo kolikor mogoče močno zaščito narodnih manjšin pod tujimi vladami do tistega časa, ko jih bomo mogli osvoboditi. — Kaj pa je to? Iredentariji, ali veste, kako se to imenuje? Konkurencio ste dobili!

Bratci med seboj. Pri zasedbi Burgenlanda so menda orožniki precej nervozno nastopali. Tekla je kri. Bilo je nekaj žrtev, čeravno je bila zasedba mirna, drugačna kakor nekdanj na Koroškem, radi katere Nemci še sedaj upijejo. Radi teh dogodkov v Burgenlandu se bratci med seboj prepirajo in eden drugega dolžijo in eden drugemu očitajo krivdo. Tako nam je pa tudi razumljivo, zakaj sprejem naših čet od strani prebivalstva ni bil navdušen in zakaj od glasovanja v Oedenburgu naša republika ne pričakuje preveč.

Ali si že kaj pisal v „Koroškega Slovenca“?

Ⓜ RAZNE NOVICE Ⓜ

Velik požar v Ljubljani. V skladišču špedicijske družbe „Balkan“ je izbruhnil dne 3. t. m. velik požar. Uničil je približno 10 vagonov manufakturnega in galanterijskega blaga. Škoda znaša 10 milijonov jugoslovanskih kron.

Huda megla v Londonu. Nad Londonom leži že dva dni tako gosta megla kakor je že leta ne pomnijo. Megla je tako gosta, da vozovi ne morejo voziti po ulicah in da je deloma vstavljen tudi tramvajski in železniški promet. Vsled megle se je zgodilo že 40 nesreč s smrtnim izidom. — Ali ni lepša in prijetnejša naša Koroška?

Stoletna nevesta. Vdova Frančiška Leva-presto iz države Rhode-Island, ki je nedavno slavila stoletnico svojega rojstva, je pri ti priliki dobila ženitno ponudbo od 103letnega star-

ca, Ko so potem v krogu njene rodbine razpravljali vprašanje te ženitve, so bili seveda vsi mnenja, da bo ona to ponudbo odklonila, toda starica je izjavila svečano: „Žena ni nikdar prestara za možitev, zato bi bilo pač škoda zame ako bi zavrгла to ugodno priliko!“ — Živio!

Ljudsko štetje v Julijski Benečiji. Italija pripravlja prvo ljudsko štetje v novih pokrajinah: na Goriškem, v Trstu in Istri. Kdor pozna Italijo, se ne bo čudil, da skuša italijanski nacionalizem to priliko porabiti na najnižkotnejši način v to, da kolikor se da potvori slovanski značaj teh pokrajin. Ne le da je Italija pridržala preračunjeni način štetja po občevalnem jeziku, ampak se bo ta točka vpisavala v posebne pole, s katerimi bodo hodili uradniki od hiše do hiše in jih izpolnjevali sami! Stranka sama v to polo niti vpogleda ne bo imela. Dotična pola vsebuje tri vprašanja. 1. Kateri neitalijanski jezik rabi družina? 2. Koliko članov družine zna zadostno italijanski jezik ali kako italijansko narečje? Politično društvo „Edinost“ v Trstu poziva Jugoslovane, naj se do skrajnih mej drže značajno, a kdor pritisku ne bi mogel odoleti, naj skuša na druge načine izkazati svoje jugoslovanstvo. Obenem poziva rojake, naj mu naznanijo vsako zlorabo in protizakonitost.

Izgredi v Berlinu. Policiji se še vedno ni posrečilo zatreti izgredov, ki se v Berlinu ponavljajo skoraj vsak dan. Množice nezaposlenih se zbirajo na ulicah, razbijajo izložbe in ropajo razstavljeno blago. 22. t. m. so oropali na Aleksandrovem trgu neko slaščičarno, v Gertrudini ulici pa neko konfekcijsko tvrdko. Časopisi pripisujejo te izgrede komunistični agitaciji, ki se je v zadnjem času baje zopet zelo razrasla.

Lakota v Rusiji. V Rusiji vlada huda lakota. Že poletu so pisali časniki, kako je v Rusiji hudo. Strašna suša, po kateri je prizadeta cela Evropa, je povzročila lakoto. Prometna sredstva, železnice so v zelo slabem stanju, razdalje v Rusiji strašanske. Zato ne morejo živčja prepeljati iz krajev, kjer imajo kaj več, v kraje, kjer nič nimajo. Tako otroci v otroških domovih po pet dni ne dobijo hrane. Uboge matere, ki morajo gledati in poslušati svoje lačne otroke, pa jim ne morejo pomagati! V orenburški guberniji — tisti naši možje in fantje, ki so bili v Rusiji vjeti, bodo že vedeli, kje je — strada 25.000 ljudi, v caricinski 38.000. Odpotovanja, ki so bila v Rusiji, da se prepričajo o položaju, poročajo, da so dejanske razmere še mnogo hujše kakor so domnevali in se bali. Ubogo ljudstvo!

Stavka zdravnikov. Na Solnograškem so 1. decembra začeli štrajkati vsi zdravniki, ker deželna vlada ni hotela izpolniti njihovih zahtev. Štrajk je bil uspešen. Po tridnevni stavki so se zadinili. Čudna reč to! Kdo pa dandanes še ni štrajkal? Menda samo duhovniki še ne! Že celo ministri so štrajkali. Če se ne motim, je bilo to spomladi v Prevaljah. Zgodaj se vadi, kdor hoče postati mojster!

Zločinec obsoljen na smrt. Porotniki so morilca 13 žensk Landruja, o katerem smo poročali v zadnji številki, obsodili na smrt. Potem so mu svetovali in ga pregovarjali, naj prosí za pomiloščenje. A gospod morilec ni maral. Sodna obravnava proti Landruju je bil dogodek za Pariz. V časopisih so cele strani posvečali njemu kakor pred par leti dogodkom na bojiščih. Radovedni svet mora vedno nekaj imeti, kar ga draži in razburja.

DNEVNE VESTI IN DOPISI

Od Drave. Več naročnikov na Vrbi in drugod ne dobiva redno „Kor. Slovenca“, nekateri celi mesec nobene številke. Pritožba na pošti ne pomaga nič. — Naj bi politično društvo po zaupnikih prevzelo dostavljanje, da naročniki ne bodo odpadli. Sociji zborujejo po naših občinah in stavlajo vprašanje: Wohin steuern wir? (Kam plovemo?) Tudi mi želimo zvedeti o tem v našem listu in na shodih po slovenje. Čeravno od vseh strani zapuščeni in zatirani, moramo povsod odločno zahtevati, da se nas posluša in vpoštevata. Kajti, če pojde narobe, bomo trpeli tudi mi. (Kam plovemo, nihče ne ve. Kakor deska smo na razburkanem morju. Čakamo, da nas trešči vihar ob skalo. Op. ur.)

Dopisnikom.

Opozarjamo na novi poštni tarif. Na pismo je treba prilepiti znamko za 10 K. Prosimo, da pravilno frankirate, da ne bomo plačevali kazni. Uredništvo.

Jeriše. Dne 27. novembra je umrla Marija Ilavnik, mati deželnosodnega svetnika in sodnega predstojnika dr. Ožbolta Ilavnik, koroškega rojaka. Rajna je bila vedno zavedna Slovenka in ni nikdar zgubila upanja na boljšo bodočnost koroških Slovencev. Naj počiva v miru v domači zemlji!

Kotmaraves. Grozne posledice suše in draginje čutimo vsi, najbolj pa naši ubogi reveži, ki s svojimi zaslužki ne morejo kriti vseh izdatkov. Bolje se godi organiziranim stanovom v mestu, posebno delavcem v tovarnah. Pri nas na deželi pa hočejo revežem še to, kar imajo, uničiti miši in podgane. Nimamo nobenega sredstva proti njim. In zdaj je še zima na glavi.

Št. Lenart pri sedmih studencih. Že enkrat ste čitali o našem novem zvonu. Prosim, ne zamerite, da vam še jaz nekaj razložim o njem. Vselej, kadar slišim njegov lepi glas, se spomnim Janeza Krstnika v puščavi, ki je gospodu pot pripravljaj. Naš zvon bi moral tudi pripraviti pot. Ali veste, katero? — Pot medsebojni ljubezni in medsebojnemu razumevanju. Malo nas je Slovencev. Zaničujejo in preganjajo nas. Zato moramo pa mi, kar nas je, bolj vkup držati, sosed sosedu spoštovati in radi imeti. Edini moramo biti. Potem bomo tudi močni. Ali ne mislite tudi vsi drugi tako? Take misli pridejo meni, kadar slišim zvon. In jaz sem priprost človek.

Peračija. Dobre četrt ure od Sinčevasi v smeri proti Celovcu leži v škocijanski župniji in občini vas Peračija. Dokler ni bilo umetnih mlinov na Gradu in v Št. Lorencu, je slovela naša vas vsled svojih izvrstnih mlinov, kamor so iz celega dobrolskega okraja in še tudi od onkraj Drave kmetje vozili svoje žito. Posebej je slovela pd. Knezova hiša, ki pa je celo propadla in prišla v tuje roke. Ta peraška vas bode spet zaslovela in sicer vsled električne centrale, ki se namerava tukaj zgraditi. Peraški potok, gotovo podzemeljski odtok iz klopinjskega jezera, daje kmalu po svojem izvoru močno vodno moč za Tičolovo kovačnico, malo odtam žene veliki grajski mlin, last dobrolskega samostana in drvi proti Peračiji kot mogočna vodna moč s stanovitno vodno silo. Vštric Posodove hiše na Nemčovem svetu se napravi silna turbina, ki jo žene v padcu 22 m za naše kraje velika vodna moč z najmanj 120 konjskih moči. Ustanovila se je v ta namen druga, kateri načeljuje odbor odličnih in zaupanja vrednih mož obeh strank. Zraven predsednika Marka Behser, so v odboru še Jurij Kačnik, Miha Kačnik, Ferd. Singerl, Jos. Rabl, Janez Jernej, Tomaž Vavtižar, Janez Rogač. Ker se raztegne moč peraške centrale tudi na dobrolsko občino so pristopili iz te občine odličnejši posestniki v združni odbor. Dozdaj znaša seveda samo provizorični proračun nad 30 milijonov kron, ki pa vsled nestanovitnosti valute ne bode obstal, temveč se bode, kot je umljivo, mnogo prekoračil. Silne svote, ki presegajo milijone se bodo porabile za delavce. Lastninska pravica zadruga do vodne moči je v dogovoru s peraškimi posestniki že urejena in zagotovljena. Še drugače leži tukaj zakopan velikanski kapital. Zilanova, posebno pa Stukova hiša v Peračiji ima velike tuftove kamnolome. Zdjaj lomí vsaki dan 30 do 40 delavcev tuft za neko dunajsko družbo, ki hoče v Celovcu na ceneji način kot z opeko s toftom zidati hiše. Ista nesrečna plebiscitna napetost, ki je dolgo časa dražila in razburjala naše ljudstvo, se je kolikortoliko poglobila. Prav je. V današnjih slabih in zamotanih razmerah, še posebej v gospodarskem oziru, je res treba misliti in skrbeti, da se ohranimo, kot pa, da bi se prekljali in sovražili.

Bistrica v Rožu. Naši bistrški nemčurji še vedno mislijo, da smejo delati z slovenskimi so občani, kar se jim ljubi. Dne 13. nov. t. l. je prodal tukaj neki posestnik, zaveden Slovenec, par lepih volov. Ker so se cedile tukajšnim

nemčurjem sline po mastnih pečenkah, so mislili, da z tukajšnimi Slovenci — „čuši — lahko naredijo, kar hočejo. Torej 13. nov. so bili volí prodani in plačani, drugi dan bi imeli biti odgnani. In kaj? Par vsednjih gospodov nemčurjev, kakor Rupachar, Blatniki in Ferčnik, pridrvijo še tisto noč z asistenco nekega orožnika, ter gospodarja vzbudijo iz spanja in zahtevajo, da jim odpre vrata. Vstopivši v sobo mu prepovejo odgnati vole. Gospodar, ki je že predosti skusil nemških orožnikov in nemčurjev, se je res ustrašil, ter pustil vole stati v hlevu na svojo škodo skozi osem dni, dokler dotični mesar, kateri je vole kupil, ni napravil reda.

Vovbre. V kajži Gregorja Rozencopfa stane delavka Ana Rebernik. Njen sin je orožnik v Jugoslaviji. Ker je dober sin, tudi sedaj ne pozabi na svojo mater. Pred kratkim je dobila od njega pismo in karto, kjer ji piše, da ji je poslal okrog 5000 K. Po pomoti je denar prevzel nekdo drugi. Koliko je revica prestala skrbi in koliko potov je imela, predno je dobila svoj denar. Vse izgleda kot bi ji nalašč nagajali zato, ker je naše stranke.

Št. Primož v Podjuni. „Kor. Domovina“ šte. 43. piše, da so člani izobraževalnega društva napadli mimoidoče nemškutarje. K temu konstatiramo, da so ti gospodje prišli motit našo prireditev ter jo hoteli razbiti. (Priče so na razpolago!) Če bi šli mirno mimo, bi jih niti pes ne oblajal. Bomo vendar morali enkrat pogledati, če imajo ti „heimatdienstlerji“ motenje in razbijanje slovenskih prireditev v svojih pravilih. Povemo jim pa že sedaj, da bomo prihodnjč poskrbeli, da se kaj takega ne zgodi več. (No, potem pa ni čudno, da je „K. D.“ najbolje urejevan list! Laži se lahko vsaki dan napiše cel koš. Op. ur.) Na dan Vseh svetnikov so gotovi ljudje požigali na pokopališču papirnate rože in trakove v belo-modro-rudečih barvah raz vencev. To pa že presega vse meje!

Bekštanj. (Iz občinske seje 12./XI. 1921.) Na dnevnem redu je bila razprava glede proračuna za leto 1922. Občinske doklade se bodo zvišale za prihodnje leto za 700%. Istotako kažejo tudi šolski proračuni znatna zvišanja, tako na pr. pri šoli v Maloščah za približno 3000%. Slovenska stranka graja, da proračuni niso bili sestavljeni ozir. oddobreni po finančnem odseku. Konstatira tudi, da je novi krajni šolski svet v Maloščah prevzel šolsko poslopje v zlo zanemarnem stanju, vsled česar bo treba ogromnih stroškov, da se popravi vsaj najpotrebnejše. Domovinska pravica v občini se je priznala: Mihaelu Komacu v Štebnu, Ivanu Erženu v Dobju in I. Pungeršek v Mlinarah. Prošnjam občinskih uslužbencov za 100% povišanje plače je odbor ugodil, tako da dobiva od 1. novembra naprej tajnik 12.000 kron, sluga pa 8000 kron mesečno. Slovenska stranka je stavila sledeče predloge: 1. Da se z ozirom na visoke šolske doklade, ki jih mora plačevati ljudstvo, vsem strankam brez izjeme pripozna pravica, da smejo v šolskih prostorih prirejati sestanke in zborovanja. (Sklenjeno z glasovi slov. stranke in socialdemokratov.) 2. Važne oblastne odredbe, ki jih je treba vedeti ljudstvu, naj se razglašajo ob nedeljah in praznikih po maši pred cerkvijo. (Soglasno sprejeto.) 3. Ker se je bati, da zimska setev ne bo uspela, naj se zagotovijo potom okrajnega glavarstva potrebna semena po primerno znižani ceni za vigradno setev. (Soglasno sprejeto.) 4. Občinskim revežem naj se zvišajo z ozirom na nezno draginjo ubožne podpore za 100%. (Sprejeto.) Da po možnosti spopolnimo sejno poročilo nam je omeniti še neke debate, ki se je vršila med zastopniki soc. dem. stranke in Bauernbundom. Prvi so namreč trdili, da se „Jugendbund“ in „Heimatschutzverband“ na tihem oborožujeta in podpirata monarhistična stremljenja. Na te očitke je odgovoril gosp. Andrič (Bauernbund), da se oborožuje tudi delavska organizacija v Beljaku, kjer obstaja „ein bewaffnetes Arbeiterbaon“. Tako smo dobili tudi mi nekoliko upogleda v zakulisno oboroževanje. Čudno se nam zdi, kako je to mogoče, ko so bile vendar izdane stroge odredbe radi oddaje orožja. Ali so veljale te samo za nas?

Bela pri Železni Kapli. Ker imaš dragi „Koroški Slovenec“ v našem kotu tik ob meji, že precej naročnikov se hočemo tudi mi enkrat

oglasiti. — Prva novica, ki jo prinašamo, je žalostna, dne 17. novembra je umrla pd. Tišlarjeva žena, Mica Gašperc; 3 tedne se je v strašnih bolečinah borila z neizprosno smrtjo. A ni ji bilo več pomoči. Naj počiva v večnem miru! Dne 21. nov. smo imeli pa „ohcet“. France Dolinšek, pd. Kežar je peljal svojo izvoljenko Katico Cufar, pd. Jeričovo pred oltar; poroka in sv. maša je bila v Belski kapeli, svatba pa pri gostoljubnem gostilničarju Skalarju. Prav fletno smo se imeli, dal Bog, da bi se tudi nopo-ročenca. Na mnoga leta!

Slovenji Plajberk. (Razno.) Odkar izhajaš ti naš ljubi „Koroški Slovenec“ še menda ničesar ni bilo slišati iz naše občine. Res, da smo malo bolj zaspani, pa saj se temu ne moremo čuditi, če pomislimo, da smo skoraj tisoč metrov visoko in brez vsakega vodnika. Sicer smo se pa vseeno feejst držali, da smo celo pri obč. volitvah mi zmagali. Selani se sicer bahajo z svojo „selsko republiko“, toda paziti morajo. Če jim mi napovemo vojsko bo še Selanom trda predla.

Plajberški mladini pa res malo preveč „fletno“ gre. Celo jesen smo imeli „terice“ z običajno godbo, plesom in žganjepitjem. Mladina, na ta način propadamo. Prav bi bilo, če si izberemo drugo smer. Vstanimo, še je čas. Dvignimo se iz tega ostudnega blata in začnimo novo življenje. Nemčurji se že veselijo, ko vidijo, kako ginemo v žganju. Ne pustimo jim tega veselja, začnimo drugo življenje, treno in resno. Naj bo za danes konec, pride pa drugič, kaj več na vrsto. Fant iz fare.

Gorje ob Zili. Kakor vam znano, imamo pri nas že tretje leto nemškega duhovnika, dasiravno ni v celi fari Nemca kot omenjeni. Pa navadili smo se jih prav dobro. Kadar pridigujemo, stojimo pred cerkvijo in največ je tistih, ki so nemškega duhovna najbolj želeli. Popoldan pri litanijah pa prav izvrstno gre „niks fir uns, niks fir uns“. Imamo toraj šolo in pridigo nemško, dasiravno so nam duhovnik že pri prvi pridigi obljubili pridno učiti se slovensko, da bodo nam v kratkem zamogli slovensko pridigovati, a do danes še nismo slišali slovenske besede. — Še tekom vojske je bila na razpotju, ki vodi v našo planino od slov. planinskega društva na visokem kolu nasajena tabla, na kateri je bilo dvojezično zapisano „Weg auf Görtscher Alm“. Pot v gorjansko planino, pa je ista že pred plebiscitom izginila iz sovraštva do nas Slovencev. — Pri nas je vse nekako v apatičnem spanju. Živimo sicer še in čakamo, in čakamo. Kaj? Prej smo imeli skupno z Zahomčani na Bistrici čitalno in izobraževalno društvo. Prirejali smo shode i. t. d. A zdaj? Spimo in čakamo. Ali res ni nikogar, ki bi začel? Samo začeti bi bilo treba. Pa kako boš? Prej smo imeli duhovne voditelje, zdaj istih ni. Zatorej spi, spi, Ziljska dolina, dokler ne ustane kralj Matjaž, da te izdrami iz tega apatičnega spanja.

Slovensko dekle ne pozabi na svojega prijatelja „Koroškega Slovenca“.

GOSPODARSKI VESTNIK

Živinoreja.

Avstrijska živinoreja je posebnega pomena, ker plemenske živine priredimo dosti več, nego je država potrebuje in je ta živina za nas dragoceno blago, ki se izvaža. Živinoreja se tudi lahko hitro dvigne ter ni tako od človeškega dela odvisna, kakor poljedelstvo. Že v predvojni dobi je država krepko podpirala živinorejo, konjerejo, svinjerejo itd. Zdaj po vojni je treba predvsem pomagati konjereji in svinjereji; pri goveji živini se je število plemenskih goved že izravnalo, le težkih volov še nimamo dosti. Konjerejo pa je vojna skoroda uničila: država je pobrala, kar je bilo še količkaj konja, nazaj pa smo dobili po polomu nekaj mrh. Živinoreja zahteva pašnikov na planini in v dolini V Avstriji je 1,25 milijonov

hektarjev pašnikov, katerih 750.000 ha nujno potrebuje zboljšanja. Velika neumnost je bila, ko so svojčas vse skupne vaške pašnike delili, velika neumnost pa je, ko skupnih pašnikov, kar jih še imamo, nihče ne mara zboljševati; nihče ne izkoplje grmovja, kopriv, nihče ne izkoplje drag, ki bi odvajale vodo, nihče ne napeljava vode, kjer bi se lahko napeljala. Mnogo je posestnikov, ki danes sploh nimajo pašnika, kamor bi po letu spravili svojo živino. Taki posestniki si naj pomagajo po zadrugi poti. Po nekod so se planine že zboljšale (n. pr. v Mačah). Kar se je tod napravilo, se mora tudi vzdržati. Vlada ceni, da bi se hektar takih zboljšanih pašnikov vzdrževal z 500 K in hoče v ta namen za 10 let dovoliti letnih 12 milijonov.

Gojitev rastlin.

Strokovnjaki hočejo posvetiti posebno pozornost gojitvi žita in krompirja, da se z izbiranjem najboljših vrst dvigne pridelek v množini. Naše pridelovanje je še zelo nepovoljno, zlasti na Koroškem. Seve ne moremo zabraniti slane, ne moremo zabraniti preoblega deža, ki čestokrat kvarji pridelek, a popraviti moremo in moramo svojo nemarnost, ki zopet seje smetno seme, ki vedno seje brez izbire, kar se je prejšnje leto pridelalo. Gospodarji so že poskušali sejati tuje oplemenjene vrste rži, pšenice, ječmena, a prišli smo do prepričanja, da se mora oplemeniti z izbiranjem domače seme. Napraviti se mora več vrtov, kjer se bo negovalo plemenito seme, in takih vrtov mora dobiti vsaka dežela za se, ker je podnebje le v vsaki deželi zopet zelo različno.

Rastlina potrebuje gnoja: umetni gnoj je postal predrag, zato se mora skrbno vse porabiti, kar se pridelala gnoja doma. Skrbeti treba, da gnojna vlaga ne odteka v zemljo, da se z gnojem pravilno ravna. V Avstriji bi bilo treba v 70.000 slučajih napraviti ali saj popraviti gnojne jame.

Kmetje se morajo učiti, kako je poleg deltelje treba sejati še nekaj trave, da bo več sena in manj dela, ko ni hlapcev. Država namerava napraviti 130 takih vzornih umetnih travnikov, ki bi v nekaterih letih potem dali seme, da bi tako mogli kmetje tudi del svojega polja obsejati s travo.

Vsa skrb se bo posvečala tudi sadjereji, vinoreji v vinorodnih krajih in vrtnarstvu, da se pridelala dovolj sočivja.

Rastline je treba varovati tudi proti rastlinskim boleznim in škodljivcem: žiški, hroščki, gosenice delajo dostikrat silno hudo škodo, proti kateri posamni posestnik ničesar ne more storiti. (Dalje sledi.)

Zamljiški davek.

„Wiener Zeitung“ je 1. decembra prinesla zvezni zakon o zemljiškem davku za l. 1921 in 1922. Iz tega je razvidno, da znaša davek 40% od katastralnega čistega dobička. Do 15. januarja 1922 je treba plačati davek in sicer 9krat 40% čistega katastralnega dobička. Za davčno leto 1922 se določi čisti dobiček na sledeči način: Za gozdne parcele 40krat več, kakor do sedaj, za vinograde in vrtove 30rat, za vse druge parcele 20kratni dosedanji dobiček. Če je torej imel kmet do sedaj od svojega gozda oziroma če se smatra, da je imel od gozda na leto 20.000 K čistega katastralnega dobička, se smatra od sedaj naprej dobiček 20.000 × 40 = 800.000 K. Od tega plača 40%, t. j. 320.000 K. Za posestnika to niso ravno mačje solze. K temu pride potem še izvanredna zvezna doklada in sicer za l. 1922 sledeče: če čisti dobiček ne presega 60.000 K 80% od rednega davka; če znaša čisti dobiček 60.000 do 80.000 K je izvanredna doklada 100% rednega davka, če znaša dobiček 80.000 do 140.000 K, je doklada 120%. Če pa čisti dobiček presega svoto 140.000 K, znaša doklada 150% rednega davka. Potem pridejo pa še deželne in občinske doklade. Zdaj nam je razumljivo, da so kmetški poslanci s teškim srcem glasovali za to davčno postavbo.

Tržne cene na Dunaju: Krompir kg 63 do 73 K; jabolka kg 120—200 K; hruške 250 K kg; goveje meso 480—800 K, ovčje 350—540 K, svinjsko meso 940—1100 K kg, svinjska mast

1560—1700 K kg, rastlinska mast 1600—1800 K kg, surova gosja mast do 3000 K kg, margarina 1500—1800 K kg, loj 1200 K kg, ogrska moka 485—500 K kg, sladkor v kockah 600 do 630 K kg, riž 400—500 K kg; kruh stane od 1. t. m naprej 74 K, beli 148 K; meso in mnogo drugih živil se je podražilo v zadnjem tednu za 100 do 400 K pri kg. Draginja tako strahovito raste, da so nekatere stvari tekom 3 tednov postale 3krat dražje. In še nevedno, kaj prinese prihodnost.

Borza 5./XII. 1 dolar 7543 K; 1 belg. frank 527 K; 1 francoski frank 548,80 K; 1 švicarski frank 1449,75 K; 1 češka krona 83,72 K; 1 dinar 111,40 K; 1 jugoslov. krona 27,80 K; 1 lira 313,40 K; 1 nemška marka 35,22 K; 1 poljska marka 2,11 K.

Cerkvene vesti.

Razpisana je slovenska župnija Melviče v Ziljski dolini.

Govori lajikov na pokopališčih. Ljubljanski „Škofijski List“ z dne 27. nov. objavlja navodila škofijskega ordinariata duhovščini glede govorov lajikov na cerkvenih pokopališčih. Po kanonu 1211 cerkvenega zakonika morajo namreč škofje in župniki oziroma poklicani cerkveni predstojniki skrbeti, da v pogrebnih govorih ne bo ničesar, kar se ne bi strinjalo s katoliško vero ali pieteto. Zato mora dobiti lajik, ki namerava na cerkvenem pokopališču govoriti, od pristojnega župnika za to odobrenje oziroma dovoljenje. — Objavljamo, ker cerkveni zakonik velja tudi na Koroškem in bi moralo biti postopanje torej enako.

Izkaz darov zomožnega pododbora za pogorelce na Blatu v Št. Vidu v Podjunih: V denarju 10.008 kron. V naturalijah: Ajde 6¼ birnov, pšenice ¼ birnov, prosa 3½ birnov, jare rži ¼ birna, rži ¼ birna, fižola 20 kg, koruze 10 kg, ovs 2 birna, ječmena 1¼ birna, vreč 7 komadov, jopičev 2 komada, hlač 1 kom., čevljev 2 para, ženskih bluz 5 komada, telovnikov 1 kom., nogavic 2 para, ženskih kril 1 komad, sraje 1 komad, ženskih rut 1 komad, truj za voz 1 komad, domačega platna 1,55 m, zadnji del voza brez koles. — Vsem darovalcem in tudi onim, ki so zri nabiranju sodelovali, najsrčnejšo zahvalo.

Listnica uredništva.

Tone Sloké. Naj se mala ententa sama brani! — **Blaž Koler:** Položnice priložimo, kadar jih zopet dobimo. Pošljite, prosimo, za več skupaj. — Sklep uredništva je vsak pondeljek popoldne. — Na naslov Anton Machat že, ampak ne na druge privatne naslove!

LIDOVA KNIHTISKARNA

SE PRIPOROČA ZA HITRO, OKUSNO IN CENO IZDELAVO VSAKOVRSNIH DRUSTVENIH, TRGOVINSKIH IN DRUGIH TISKOVIN, VABIL, OKLICEV I. T. D.

WIEN V., MARGARETENPLATZ 7

Francišek Čermák,

DUNAJ V.,
Mittersteig 23-15
priporoča svoj zavod
za izdelovanje

angleških in
dunajskih
pian in pianin

(klavirjev).
Tudi export!

